

Plan van aanpak, het lokale netwerk na Veilig Thuis Wijchen

Inleiding

In mei 2018 startte Toezicht Sociaal Domein (TSD) een toezichtonderzoek naar de hulp die door het lokale netwerk wordt ingezet na eigen onderzoek door Veilig Thuis. Vanuit TSD werd de mogelijkheid geboden om als gemeente vrijwillig deel te nemen aan een toezichtonderzoek. Dit vrijwillige onderzoek was uitdrukkelijk gericht op het vinden van goede voorbeelden en werkzame elementen die overdraagbaar zijn naar andere gemeenten en instellingen in Nederland en niet op het sanctioneren van de werkwijze in de gemeente. Uit het onderzoek zijn naast een aantal goede voorbeelden ook een aantal verbeterpunten opgenomen voor het traject na Veilig Thuis in de gemeente Wijchen. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de gemeente Wijchen een verbeterplan opgesteld om haar werkproces verder te verbeteren.

In dit plan worden enkel de verbeterpunten uit het onderzoek besproken. De goede voorbeelden die de inspectie in het rapport benoemde zetten we voort. Ten tijde van het onderzoek waren er een aantal zaken aanzienlijk anders dan in de huidige situatie. Daarom lichten we eerst toe welke zaken sinds het onderzoek zijn veranderd. Vervolgens benoemen we de verbeterpunten van de inspectie puntsgewijs: wat is de gewenste situatie en hoe bereiken we deze. We willen de veiligheid van de inwoners bewaken maar ook kostenbewust zijn.

Naar aanleiding van dit plan van aanpak zal er op 18-05-2020 tijdens het eerstvolgende teamoverleg een werksessie casusregie worden georganiseerd. In deze werksessie zullen alle actiepunten smart worden geformuleerd en worden uitgewerkt naar concrete werkafspraken. Uiterlijk op 1 oktober zijn de gemaakte werkafspraken geïmplementeerd in de nieuwe werkwijze van zowel het regieteam als het SWT. In acute situaties zal er uiteraard eerder worden gehandeld en staat de veiligheid van de kwetsbare inwoners centraal.

Aanbevelingen

1. Houdt zicht op de veiligheid ook wanneer de zorg en ondersteuning in een casus opgestart is of de veiligheid deels lijkt te zijn hersteld. De veiligheids-voorwaarden vanuit Veilig Thuis en risicotaxaties met een afgewogen conclusie of oordeel helpen om te zorgen dat de risico's in een casus voor professionals eenduidig zijn.
2. Zorg voor een gezamenlijke visie op veiligheid. Creëer een veiligheidsplan waar veiligheidsdoelen SMART worden beschreven voor betrokken professionals en deel dit veiligheidsplan met belangrijke betrokken partijen. Het MDO kan structureel georganiseerd worden en kan helpen om continue zicht op de veiligheid te houden.
3. Zorg voor meer samenhang. De regisseur van een casus moet sturing geven aan het hulpverleningsproces. De rol van regisseur moet duidelijk zijn. Een gedeelde probleemanalyse en een gezamenlijk plan helpt ervoor te zorgen dat iedere betrokken professional met dezelfde visie aan doelen werkt om veiligheid te herstellen.
4. Deel informatie met belangrijke betrokken professionals, zoals het onderwijs. Dan zijn zij ook op de hoogte van de ontwikkelingen in een casus. Zet warme overdrachten centraal.
5. Zorg voor structurele evaluaties van veiligheid en verdere samenwerking op casus- en netwerkniveau, zodat het effect van de zorg en ondersteuning helder wordt en een ketensamenwerking tot stand komt. Dit leidt tot verbinding tussen verschillende vormen van hulpverlening die vervolgens betere passende hulp mogelijk maken.

Nieuwe situatie

In de periode dat het onderzoek door TSD werd uitgevoerd was de coöperatie Rndom Wijchen actief. De zorgcoöperatie was verantwoordelijk voor het leveren van de zorg, welzijn en de aansturing van het sociale wijkteam binnen de gemeente Wijchen. Deze entiteit is per 1-1-2020 opgeheven. Hierdoor is de directe verantwoordelijkheid van de zorg, welzijn en het sociale wijkteam teruggekomen bij het College van B&W in plaats van het bestuur van de coöperatie. De gemeenteraad stelt de kaders hiervoor vast en is

eindverantwoordelijk. Met het ontstaan van de nieuwe situatie is er een onderzoek gestart dat gericht is op procesidentificatie en de gewenste inrichting van het SWT. Indien de gewenste procesinrichting gerealiseerd is wordt berekend welke formatie er nodig is voor de (brug)functies Sociaal Wijkteam/Regieteam. Er dient structureel voldoende capaciteit en expertise aanwezig te zijn om de risicovolle gezinnen bij te staan.

Sinds 1 maart 2020 heeft het SWT een nieuwe manager. Het SWT en het regieteam worden in dit plan van aanpak in tegenstelling tot het onderzoek van TSD als twee verschillende onderdelen van de organisatie gezien. Het SWT pakt de reguliere casuïstiek op, terwijl het regieteam wordt ingezet voor Multi probleemgezinnen en huishoudens waar zaken van zorg en veiligheid in het geding zijn. Het regieteam bestaat uit afgevaardigden van meerdere zelfstandige organisaties met hun eigen verantwoordelijkheden. De lijnen tussen het regieteam en SWT zijn kort, bijvoorbeeld doordat de manager van het SWT ook de voorzitter van het regieteam wordt.

Overdracht

De warme overdracht met de gezamenlijke huisbezoeken wordt als positief gezien. Echter zou de inspectie dit graag vaker zien gebeuren dan nu het geval is. Wij gaan met Veilig Thuis in overleg om de rollen en taken rond de overdracht verder te specificeren, zodat we kunnen bepalen wanneer gezamenlijke huisbezoeken wenselijk zijn. Een gezamenlijk huisbezoek van Veilig Thuis en een casusregisseur van het regieteam heeft niet in alle situaties meerwaarde. Er moet daarom altijd duidelijk zijn bij wie de verantwoordelijkheid ligt en wie welke vervolgstappen in het proces gaat zetten. Een gezamenlijk huisbezoek moet altijd leiden tot een overdrachtsverslag. Dit verslag wat door de partij die voortgang geeft aan de afspraken wordt opgesteld, zal altijd worden aangeboden aan de betrokkenen en opgeslagen worden in systeem. Om het aantal gezamenlijke huisbezoeken te kunnen intensiveren is het wel van belang dat de formatie binnen zowel het regieteam als het SWT hierop afgestemd is.

Actie: Wij gaan met Veilig Thuis in overleg om de rollen en taken verder te specificeren, zodat er gekeken kan worden wanneer gezamenlijke huisbezoeken wenselijk zijn. Daarnaast wordt er met Veilig Thuis afgesproken wat hierover wordt vastgelegd en gedeeld met betrokkenen.

Actie: We onderzoeken of de huidige formatie afdoende is om alle vraagstukken op te pakken.

Naast een warme overdracht tussen Veilig Thuis en het regieteam moet ook de overdracht tussen het regieteam en SWT snel en soepel verlopen. Dit wordt bewerkstelligd doordat de manager van het SWT tevens voorzitter van het regieteam is. De manager neemt casussen vanuit het regieteam mee naar het overleg van de SWT teamleiders waardoor ook het SWT op de hoogte is van de actuele casussen.

Actie: De manager van het SWT neemt casussen vanuit het regieteam mee naar het teamleidersoverleg waardoor ook het SWT op de hoogte is van de actuele casussen.

Zicht op veiligheid

Het uit het oog verliezen van een van de veiligheidsdoelen van gezinsleden, zoals beschreven in het onderzoek, zien wij als incident. Hier worden geen aanvullende maatregelen op genomen. Indien er een nieuwe zorgvraag bij het SWT binnen komt wordt er altijd een gezinsonderzoek uitgevoerd waarbij de zogeheten 'kindcheck' een vast onderdeel is, door uitgebreid naar de gezinssituatie te vragen. Hierdoor wordt er gecontroleerd of er binnen het huishouden personen onder de 18 aanwezig zijn en/of er andere gezinsleden zijn die eventueel hulp nodig hebben. Om dit te kunnen garanderen zal er worden ingezet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot het gezinsonderzoek en de kindcheck voor de professionals van het SWT

Actie: Indien er een nieuwe zorgvraag bij het SWT binnen komt wordt er altijd een gezinsonderzoek met kindcheck uitgevoerd door uitgebreid naar de gezinssituatie te vragen. De uitkomsten hiervan worden vastgelegd in het dossier als onderdeel van de intake.

Actie: Voor alle professionals van het SWT wordt ingezet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot het gezinsonderzoek en de kindcheck.

Die inspectie geeft aan dat veiligheidsplannen niet altijd gezamenlijk worden opgesteld en gedeeld worden met alle betrokken zorgverleners. Hierdoor ontbreekt de gezamenlijke visie op veiligheid. In de nieuwe situatie

wordt voor alle zaken die vanuit Veilig Thuis naar het lokale veld worden overgedragen een veiligheidsplan opgesteld door het SWT in samenwerking met Veilig Thuis. Dit gebeurt aan de hand van de risicotaxatie die eerder is opgesteld door Veilig Thuis. We gaan met Veilig Thuis in gesprek over de opbouw en inhoud van de door hun gemaakte risicotaxatie zodat de werkwijzen van het SWT hierop afgestemd kunnen worden. Na het opstellen van het veiligheidsplan zorgt het SWT ervoor dat alle betrokken zorgverleners op de hoogte zijn van dit plan, dit wordt vastgelegd in het dossier. Op vaste evaluatiemomenten worden de afspraken door het SWT en haar partners worden besproken. Zo nodig worden de afspraken aangepast en op nieuw vastgelegd. Hierdoor ontstaat er een gezamenlijke visie op veiligheid. Door het opheffen van de zorgcoöperatie Rondon Wijchen is de verhouding tussen zorgaanbieders en het SWT veranderd. De casusregie ligt nu bij het SWT. Hierdoor is er voor zorgaanbieders één aanspreekpunt en wordt de voortgang door het SWT gemonitord. Indien er sprake is van een jeugdbeschermingsmaatregel ligt de casusregie bij de Gecertificeerde Instelling (GI).

Acties: Voor alle zaken die worden overgedragen vanuit Veilig Thuis wordt een veiligheidsplan opgesteld aan de hand van de risico taxatie. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Actie: We gaan met Veilig Thuis in gesprek over de opbouw en inhoud van de door hun gemaakte risicotaxatie zodat de werkwijzen van het SWT hierop afgestemd kunnen worden.

Actie: Na het opstellen van het veiligheidsplan zorgt het SWT ervoor dat alle betrokken zorgverleners op de hoogte zijn van dit plan, hiernaar zullen handelen en dit wordt vastgelegd in het dossier. Het SWT verzorgt vaste evaluatiemomenten waar de afspraken tussen het SWT en haar partners worden besproken. Zo nodig worden de afspraken aangepast en opnieuw vastgelegd. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Zaken blijven (te) lang liggen

Er wordt vanuit Veilig Thuis aangegeven dat zaken ten tijden van het onderzoek lang blijven liggen voordat deze worden opgepakt door het regieteam of het SWT. Sinds het aanstellen van de nieuwe manager wordt er gestuurd op het eerder en beter verdelen van wachtlijsten en herindicaties waardoor deze minder lang blijven liggen. Daarnaast worden de processen geanalyseerd en aangepast zodat de knelpunten in de werkverdeling en formatie opgelost kunnen worden. Het huidige formatievraagstuk dient opgelost te worden, zodat alle zaken vanuit Veilig Thuis snel en soepel opgepakt kunnen worden. We organiseren samen Veilig Thuis een ambtelijke en bestuurlijke escalatie route, indien casussen niet kunnen worden overgedragen is er een werkwijze om dit snel en pragmatisch op te lossen. Daarnaast zijn er wachttijden voordat betrokkenen terecht kunnen bij zorgaanbieders. Nadat een zorgaanbieder geaccepteerd heeft een casus op te pakken, is de zorgaanbieder verantwoordelijk voor de overbruggingszorg. In dit geval is het SWT alleen verantwoordelijk voor de casusregie.

Actie: Casussen worden door manager eerder verdeeld. Indien zaken niet binnen de afgesproken termijn kunnen worden opgepakt kan de manager eerst ambtelijk en uiteindelijk bestuurlijk escaleren.

Actie: Formatie moet worden aangepast zodat zaken binnen de wettelijke termijn opgepakt kunnen worden.

Actie: We organiseren samen Veilig Thuis een escalatie route, indien casussen niet kunnen worden overgedragen is er een werkwijze om dit snel en pragmatisch op te lossen.

Actie: SWT wijst zorgaanbieders op de verantwoordelijkheid van de overbruggingszorg.

Praten met kinderen

Er wordt niet structureel met kinderen gesproken. Het is belangrijk dat de mening van kinderen wordt gehoord en ze een stem krijgen in het verkrijgen van passende hulp. In procesbeschrijving gezinsonderzoek staat beschreven hoe het onderzoek door maatschappelijk werk wordt vormgegeven. Vast onderdeel van de procedure is dat alle leden van het gezin een gesprek hebben gehad met de maatschappelijk werker voor zover dat mogelijk is. Hierin kan schoolmaatschappelijk met kinderen praten en tevens de schakel zijn met het onderwijs.

Actie: We stellen een werkwijze op voor gezinsonderzoek door het SWT.

1Gezin 1 Plan 1Regisseur

De inspectie geeft aan dat er een gedeelde probleemanalyse en een gezamenlijk plan van aanpak nodig zijn om ondersteuning in samenhang uit te voeren. Door het delen en bespreken van het veiligheidsplan met de betrokken zorgverleners zijn deze op de hoogte van de visie op veiligheid van het SWT. De zorgverleners zullen individueel doelen met betrokkenen moeten opstellen, per expertise zijn er verschillende doelen zijn. Niet alle partijen zullen in het hulpverleningstraject dezelfde doelen nastreven. Zo zal de woningbouw een ander doel nastreven dan de schoolmaatschappelijk werkster. Wel zal er voortaan minimaal elk half jaar een MDO gepland worden waarin de verschillende doelen worden besproken, om te onderzoeken of iedereen nog volgens het eerder opgestelde plan werkt. Hierin zal het regieteam het voortouw nemen als casusregisseur.

Actie: Het veiligheidsplan wordt door casusregisseur gedeeld met betrokken zorgverleners. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Actie: Eens per 6 maanden plant de casusregisseur een MDO. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Regisseur

Als een casus belegd is bij het regieteam is er een duidelijke regisseur en wordt de taak goed opgepakt. Echter geeft de inspectie aan dat casuïstiek waarbij het SWT de regie zou moeten pakken deze niet goed wordt opgepakt. Een regisseur zorgt voor het in kaart brengen van de problematiek van het gezin, een integrale probleemanalyse en een integraal plan voor het gezin, voor de uitvoering en de evaluatie van dit plan. Hij doet dit samen met het gezin en andere professionals die bij het gezin zijn betrokken. Om dit te bewerkstelligen dienen de processen op orde te zijn en de formatie van het team hierop afgestemd te zijn. De manager van het SWT faciliteert adequate deskundigheidsbevordering voor huidige- en nieuwe medewerkers.

Actie: Ook bij het SWT wordt indien nodig casusregie op een goede manier opgepakt. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs.

Actie: Voor alle professionals van het SWT wordt ingezet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot casusregie.

Informatie delen

De inspectie constateert dat informatie vanuit het SWT niet altijd gedeeld wordt met professionals uit de keten die betrokkenen structureel zien. Het regieteam en SWT maken gebruik van hetzelfde systeem om gegevens van betrokkenen op te slaan. Andere zorgverleners kunnen niet in dit systeem. Hierdoor ligt er een belangrijke taak bij de regisseur om de juiste personen en organisaties van de juiste informatie te voorzien. Er zullen sluitende afspraken gemaakt worden over het afsluiten van een casus. De regisseur moet er zorg voor dragen dat alle partijen op de hoogte zijn bij het afsluiten van een casus. Schoolmaatschappelijk werk dat vanuit het SWT op alle scholen in de gemeente Wijchen werkt, zal de verbindende factor moeten worden tussen het regieteam, SWT en de scholen. Daarnaast wordt voor alle professionals van het SWT ingezet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot informatiedeling. In het convenant van het regieteam wordt beschreven hoe er met informatie (delen) wordt omgegaan. Hierin wordt ook beschreven hoe men onderling informatie deelt en opslaat.

Actie: Er komt een duidelijk sjabloon waar we de uitkomsten/acties/plan van aanpak mee vast leggen en onderling kunnen verspreiden.

Actie: De casusregisseur deel informatie met betrokken professionals. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Actie: Bij het afsluiten van een casus moet de casusregisseur alle betrokken professionals informeren. Hiervoor maken we werkafspraken tijdens de werksessie met de casusregisseurs

Actie: Voor alle professionals van het SWT wordt ingezet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot informatiedeling

Actie: Scholen worden geïnformeerd over wat ze van het SWT en regieteam kunnen verwachten. Hierin komt ook ter sprake waar ze terecht kunnen met vragen en zorgen over (gezinnen) van de leerlingen.